

Értőse BELENCSEIZ SÁNDOK

ÉRTŐTÉS IDEJE: 1978.

TART.: A VESZETTSÉG NÉPI ÉRTŐTÉSÉNEK RÉGEN

4 lap

FÖLDRAJZI MŰTÁRO: KAPOSZTVENTE

STICHIUMTÁRO: XX, 6

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖRÖS

ÁTVEZETVE AZ EGYSEGES LTK. 3773-AS TETELÉ ALÓL

37+3
A veszettség népi gyógyítási módjai régebben 11. A

A mai korban erre már nem lehet találni vadat körlöt, és már manapság veszettséggel határozottan fertőzött embert sem lehet hallani.

Azért is én a szárazad elején hallottakról tudok adatot felhívni.

A szárazad elején még az emberek sokat beszéltek a veszettséggel kiütött emberekről.

Én 1903-908 között arról is hallottam, hogy voltak olyan tüdőlékos férfiak, akik elküldték a kutyáikat adtak neki behamuzottkenyeret amit a kutya megercett, és akkor nyomban megveszett és világgá futott. És ha, netán vissza jön a kutya, akkor az illető ember azt meg is tudja gyógyítani.

Azról nem is szóltak, hogy az illető ember milyen foglalkozású volt, és csak annyit mondtak róla, hogy valószínű pártos ember volt az ilyen férfi.

Azról is beszéltek az összejöveteleken, hogy az ilyen férfi a veszettséget megtudja gyógyítani.

A népi gyógyítási módok között a kaposmentés a hővetkező

A szoptatás anyakutyától elfejt tejet langyos tehéntejjel vegyítve kenegelik a megmárt sebhegyre, és erényhíti a sajgó fájdalmat. Pipabamival is bekenték néha, de azt nem bírta elviselni a beteg, mert olyan nagyon égette.

Két veszettséggel járó antról származó be írt.

Apósom Győr Ferenc Simonfa környéki lakos 1920 táján mesélte és ennek az édesanyja, aki abban a családban élt, 1869 agüosztváiban gabonát csépeltek a kültelki szénén is nyomtattak, és odarohant hozzájuk egy nagyfekete kutya és Győr István 26 éves fiatal embert megrapta. Az ottlevő emberek vanillával agyóverték a veszett kutyát.

A megmárt ember apósom nagybátyja volt, az apja testvére öccse. Egykenyeren éltek a bájival.

A két generációból álló népes szülőből álló ma-2:
lód mekilátott szoptató anyakütyűt felkeresni.

Gyalosfa a szomszéd faluban találtak egy nemet
valamivel egy ilyen szoptató anyakütyűt és ennek
a tejjel tehéntejjel vegyítve öblögettek a sebheget
és mind ennek dacára a fiatal emberen keltet
valatt kiütött a veszettség.

Veszedelemesen dühöngött, tört-zúzott és eszeveszt-
tül hánykolódott.

A harbeliek erre mind kiszaladtak az utcára
Simonfa körszéiben ennek gyorsan híre terjedt és a
falú és a falú férfiai oda mentek is a nyitott ablakon
ait nérték a dühöngő betegre, aki néha lecsillapo-
dott is magához tért. Ahogy a harbeliek kiszaladtak
a lakásból, akkor az egy éves Pistikát a töltésben felej-
tették a lakásban. és a sok ember körül senki nem
bement érte a szobába. Amikor a beteg lecsillapo-
dott is magához tért, akkor mondták neki, hogy adjon ki az ab-
lakon a kisgyereket a töltésből.

A beteg szépnagyottnak kiadta a kisfiát. A kis fi-
nak semmi baja nem történt, 68 éves korában halt meg
a családjában.

Az udvaron levő emberek egy kötelet húrokra vet-
ve beadták a betegnek és neki, hogy a tőröt vesse a
nyakába. (akassza). Erre a beteg a tőröt a nyaki-
ba akasztotta és a kötel kint levő végét, kit-
kit ember teljes erőből addig húzta, amíg a beteg megfulladt.

Ma is feltűnő erőt, hogy a beteg családjában senki
nem kapott fertőzést. A felesége mellette feküdt egy
ágyban, amíg a veszettség ki nem ütött a betegre.

A kisgyerek az ágy előtt feküdt a töltésben.

A családban akkor 11-en éltek. a szülők is Győr János
és felesége, ifj Győr János és felesége és az egy éves kisfia
aki az apósom lett Győr István, a beteg, és a felesége és a kis
fia István Győr Rozália 21 éves hajadon Győr Julianna 19 éves
hajadon, és a Győr József névű a legfiatalabb testvéröcs

Amint fut euclitve. Kültelki szőrű, ez abból^{3:}
hogy, mint más zselici falvakban a fahételepülési dombock
közé épült hegyi falu, és a házaknál partlevégek, mellé
épült és itt nem volt alkalmos sűrű hely. Hanem a
fahégen volt körös szőrű. Szállókert, néven

A hegyvidék lakói ide hozták a gabonát és a takar-
mányt. Itt volt 23 istálló, pajta.

Tehát a veszettkutya maras itt történt.

Még abban az időben is ritka eset volt a veszettség
Egyes görömbakutya ma is harap kutyákon, ha
köhkei vannak. Azért sokan ma is eltiltják
a harapás esetét, mert nem hisznek abban, hogy veszett
kutya harapás érte őt.

A népi gyógyításban azért birtak meg, mert ilyen
vértalmatlan harapás érte, és ilyenkor alkalmosak.

Itt euclitve meg azt, hogy régen napjainkig a
cipánytanyákon történt a gyakori veszettség, sőt
itt átferdezésről is szó volt 1-2-3 halálcsele is.

A cipánytanyákon élők nem vitték a halottakat
a körtetőbe, hanem elvitték az erdőbe és valahova
elföldelték őket. A simonjai adatkörök.

Egyes Ferenc akkor körzeti bíró 1868-1942:
Szőllősi Jánosné az anyja 1942-1931. ez szemtanúim

Simonfa körzeti lakói, adatkörök 1920 táján.

Egy másik veszettségi halálos eset.

Sombóváron 1923 tavaszán Antrassynt 39.

Izolda Amis 16 éves hajadon, este felé szürkületben
többet magával mentek a moziba. A csoportban leg-
hátul ment Amis és az utca arra lett figyel-
mes, hogy valami ráncigálja a szoknyáját. Amint
hátra nézett, lát látja, hogy egy kis fekete kutya, lehajolt
és az egyik kezével felre lökte a kiskutyát, s mondta

Ez mi ez akis vacak kutya. Amint hajolt a kutya
hihetően nekinygott és beharapott az arcába
Nem mentek orvoshoz mert nem hitték abban, hogy

az a kiskutya nem veszett. Itt népi gyógymódo-⁴
erek nem alkalmaztak, és eltitkolták és rövid pörhét a-
latt kiűtött a leányon a veszettség.

A dombóvári köztemetőbe temették és a sírkövere egy
kutya képmását vésték rá. A dombóvári temetőben
két ilyen kutya sírköve van. Itt öttagú család élt
A szülők is a legidősebb fiú 20 éves és a 13 éves leány
huga, őket elvitték védőolytára, és a bakóhárat
fertőtlenítették. En a második szomszédban laktam

A népi gyógyítárról többet nem hallottam.

Megjegyzendő az, hogy a kergebirkának is egyes em-
berek veszettségi tünetet tulajdonítottak, habár
ezek hírsít elfogyasztották az emberek.

Az ilyeneket nem hallottam gyógyítani csak le-
vágják. Egy másik népi gyógyítási téma.

A szamárskehét négy gyógyították, hogy egy fatat
zsenyét vagy kemencét stb. beledugták a csaci-
szamar szájába és ott megforgatták és a
szamárskehében szenvedőnek adták megenni
és ettől elműlik a szamárskehe.

Ha lehet, akkor csődör szamar legyen és ha
ilyen nincs, akkor jó a kama csaci is.

Itt az adatkörle.

Göttlinger Ernő 74 éves temető Dombóváron

Cselenesés Sándor népr. kutató.

Dombóvár 1977. XII. 4. é.

